

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (географія)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація 014.07 Географія

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач	доц. Марія Новосад
Контактний телефон викладача	+380 951173467
Е-mail викладача	mariianovosad@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/list
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Історія української культури» є визначення основних концепцій, парадигм поняття «культура», засвоєння теоретичних знань культурологічного матеріалу, що сприятиме формуванню у студентів комплексу знань, вмінь і навичок з української культури в її історичному становленні і підвищить поглиблене знання та засвоєння культурних цінностей народу України, втілених у матеріальних і духовних артефактах з її багатогранними формами, напрямками, стилями та сучасними витворами мистецтва, що визначає самоідентичність, багатство здобутків української культури в контексті світової культури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Мета:</u> викладання дисципліни «Історія української культури» вбачається у тому, щоб сформуванню систему теоретичних знань про основні особливості розвитку матеріальних і духовних цінностей культури, закономірності розвитку культури як специфічного, унікального феномена людства, що сприяє формуванню світогляду особистості та вмінню застосувати знання, навички, традиції, обряди і художні цінності в сучасному культуротворчому процесі України.</p>	
<p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення загальних сучасних проблеми культури та її місце в розвитку суспільства; - визначити основні культурно-історичні центри і регіони, закономірності їх еволюції та функціонування ; - надавати культурно-мистецьку оцінку духовним цінностям різних культурних епох; - виховати повагу до української культурної спадщини, звичаїв, традицій та обрядів; - усвідомити правдиве історичне минуле, без якого не буває сучасного 	

майбутнього відродження України і її культури;
 - розкрити особливості розвитку культури України в контексті світової (зокрема, європейської) культури;
 - вести діалог як спосіб виявлення свого розуміння культурних здобутків різних регіонів, народів і націй та визначити лінію власної поведінки в умовах розмаїття інших культур.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень педагогіки, психології та методики навчання географії, характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі.

Загальні компетентності:

ЗК12. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний чинник при взаємодії у колективі.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно – гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибокого розуміння сутності процесів та явищ у природній оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПРН 15. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання, утверджувати національні гуманістичні ідеали.

ПРН 16. Розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу, використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 год.
Практичні заняття	14 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова		
4	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) А4.07 Географія	2 (2026)	Нормативна		
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		кількість годин			
		лекції	практ. заняття	сам.роб.	
Тема 1. Сучасні підходи до вивчення історії української культури.		2			4
Тема 2. Культурні процеси в Україні у давні часи.		2			8
Тема 3. Культура княжої доби (IX – XIII ст.).		2			4
Тема 4. Українська культура XIV – XVII століття. в контексті європейського культурного простору.		2			4
Тема 5. Українська культура доби бароко (XVII-XVIII століття. Просвітництво).		2			4
Тема 6. Самоутвердження української культури XIX століття.		2			4
Тема 7. Українська культура XX – XXI століття.		2			2
Тема 8. Культура України в умовах соціокультурної сучасної інтеграції.		2			4
Семінарське заняття 1. Загальні закономірності поняття «культура», структура та її види.				2	4
Семінарське заняття 2. Культурно-мистецькі здобутки княжої доби (IX – XIII ст.).				2	4
Семінарське заняття 3 Розвиток культурно – освітньої діяльності XIV- XVI століття (братства, книгодрукування, геральдика).				2	4

Семінарське заняття 4. Українське бароко як феномен національно-культурної творчості XVII-XVIII століття.		2	4
Семінарське заняття 5. Козацтво як явище історії та української культури XVII-XVIII століть.		2	4
Семінарське заняття 6. Формування української національної самосвідомості: духовні цінності XIX ст. (філософія, театр, музика).		2	4
Семінарське заняття 7. Українська культура XX – XXI ст.		2	2
Заг:		16	14
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна кількість балів в межах залікового курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не зараховано»; 50 – 100 балів – «зараховано». Оцінка розраховується інструментарієм електронного журналу, прийнятого в університеті, як середне арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях.		
Вимоги до письмових робіт	Всі письмові роботи у вигляді тестів, що охоплює матеріал тем 1, 2, 3; 4, 5, 6, 7. Кількість тестових завдань: 25. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 30 хв., 3 спроби (в системі дистанційного навчання). Тест 8 охоплює матеріал підсумкового заняття. Кількість тестових завдань: 25. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 30 хв., 1 спроба (в системі дистанційного навчання).		
Практичні заняття	В межах запланованих семінарських занять є обов'язковими і усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». Обов'язковим є виконання творчих робіт, презентацій, Розроблена тематика, надається. Результат оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».		
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль виставляється за результатами семінарських занять. Наявність 7 оцінок (1 – за усний виступ - презентація та 6 – тести) не нижче, ніж «задовільно», є достатньою підставою для зарахування курсу.		

Підсумковий контроль	Залік за поточною успішністю.
----------------------	-------------------------------

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Всі письмові роботи у вигляді тестів, що охоплює матеріал тем 1, 2, 3; 4, 5, 6, 7. Кількість тестових завдань: 25. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 30 хв., 3 спроби (в системі дистанційного навчання). Тест 8 охоплює матеріал підсумкового заняття. Кількість тестових завдань: 25. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 30 хв., 1 спроба (в системі дистанційного навчання). В межах запланованих семінарських занять є обов'язковими і усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».

Обов'язковим є виконання творчих робіт, презентацій, Розроблена тематика, надається. Результат оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно».

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

[Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання.](#)

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять, допускається відхилення від змісту лекційного курсу.

8. Рекомендована література

1. Новосад М.Г. Методичні рекомендації з курсу «Українська і зарубіжна культура». - Івано-Франківськ, 2009, - 56 с.
2. Новосад М.Г. Історія української культури: навчально-методичні рекомендації. – Івано-Франківськ, 2012, – 67 с.
3. Новосад М.Г. Лекції з історії української культури. - Івано-Франківськ, 2013, - 140 с.
4. Новосад М.Г. Культурологія: конспект лекцій. - Івано-Франківськ, 2009, - 120с.
5. Новосад М.Г. Культурологія: Навчально-методичні рекомендації – Івано-Франківськ, 2012,- 56 с.
6. Новосад М.Г. Культурологія: Лекції для дистанційного навчання. Івано-Франківськ, 2014,- 144 с.
7. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб./М. Закович, І. Зязюн, О. Семашко та ін.;и За ред. М,М, Заковича.- К.: Знання , 2004. – 567 с.
8. Культурологія :Навч посіб. /Упоряд. С. Абрамович та ін. — К., 2007.
9. Культурологія : Навч. посіб./Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. – К., 2005.
10. Кашуба М . В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
11. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.
12. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський, Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.
13. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л . І. Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003.
14. Шейко В . М., Тишевська Л . Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.

Викладач: доцент Марія Новосад